

בש"פ 7942/16 - יוסף קריחלי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
בש"פ 7942/16

כבוד השופט י' עמית
יוסף קריחלי

לפני:
העורר:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע בתיק
מ"ת 26041-08-16 שניתן ביום 21.9.2016 על ידי
כבוד השופט ר' ברקאי

כ"ג בתשרי התשע"ז (25.10.2016)

תאריך הישיבה:

עו"ד אהוד בן יהודה
עו"ד סיגל בלום

בשם העורר:
בשם המשיבה:

החלטה

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופטת ר' ברקאי) בתיק מ"ת 26041-08-16 מיום 21.9.2016, בגדרה הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים.

1. נגד העורר הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של תקיפה סתם והיזק בזדון, ועבירה נוספת של סחיטה באיומים שבוצעה בצוותא חדא עם אחיו, דוד קריחלי, המכונה דטו (העורר ודטו יכנו להלן יחדיו הנאשמים). יצוין כי לדטו יוחסו עבירות נוספות (אישומים 3 ו-5), אך משעניינו אינו עומד בפניי, לא ארחיב בהן.

על פי האישום הראשון, שעניינו בעבירת הסחיטה באיומים, במהלך חודש יוני 2016 הגיעו הנאשמים למשרד באשדוד, בו פעל עסקו של המתלונן, עולה חדש מצרפת. הנאשמים דרשו כי ייתן להם סכום של 30 אלף יורו בציננים, בין היתר, כי אין לו ברירה וכי הם "אנשים רעים" שיצאו מהכלא. בהמשך לכך, ובשל חששו, מסר המתלונן לנאשמים מעטפה ובה סכום של 15,000 יורו, וכשדרשו כי יעביר להם את יתרת הסכום, ניסה לדחות את מועד המסירה. בהמשך, על רקע זה, סגר המתלונן את עסקו ועזב את העיר אשדוד.

על פי האישום השני, ביום 26.6.2016 במועדון כושר שבעיר אשדוד, התנהל ויכוח מילולי בין העורר לבין ע.פ., פקידת הקבלה במקום. במהלך הוויכוח היכה העורר את ע.פ. בפניה וניסה לסטור לה. גם עניינו של האישום הרביעי בוויכוח מילולי שהתנהל ביום 21.7.2016 במועדון הכושר בין העורר לבין ת.ת., פקידת קבלה אחרת. העורר רצה להיכנס למועדון מבלי שהחזיק ברשותו את המפתח לדלת הכניסה. במהלך הוויכוח קילל העורר את ת.ת., משך בחוזקה את דלת הכניסה ובכך עיקם ושבר את הדלת והמנגנון שלה.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים (וכן למעצרו של דטו). בבקשה נטען כי ישנן ראיות לכאורה בדמות עדויות שנגבו מהמתלוננים, עדויות של עדים נוספים המחזקות את קרחת האירועים, וצילומי מצלמות אבטחה המתעדים את האירועים המפורטים באישומים 2 ו-4. נטען כי נוכח אופיין העברייני של העבירות וחומרתן, כמו גם חשש שימלט מהדין או ינסה להשפיע על עדים טרם העדתם, מתקיימת עילת מעצר. כן צוין כי למשיב עבר פלילי עשיר הכולל, בין היתר, עבירות נשק ואיומים, וכי רק בראשית שנת 2014, נידון ל-15 חודשי מאסר בגין החזקת נשק והפרעה לשוטרי.

3. ביום 25.8.2016 התקיים דיון בבקשת המעצר במהלכו טען ב"כ העורר כנגד קיומן של ראיות לכאורה.

אשר לאישום הראשון נטען כי המשטרה פנתה ביוזמתה למתלונן; כי מתיעוד השיחה המקדימה שנערכה עם המתלונן (להלן: התשאול) עולה שהיה "קצר בתקשורת", וכי חוקרי המשטרה הכניסו מילים לפיו של המתלונן, שאינו דובר עברית. טענות דומות שמקורן בפערי השפה הושמעו גם כנגד חקירה שנערכה לאחר התשאול, אשר לא הוקלטה, ובסופה חתם המתלונן על עדות שנרשמה בשפה העברית. בא-כוח העורר הוסיף וטען כי נפלו פגמים במסדר זיהוי התמונות שנערך למתלונן ולרעייתו, ובראשם אי זימון של סניגור להשתתף בשעת עריכתו. נטען כי לפגמים בהליך הזיהוי משקל משמעותי בהינתן שטענת ההגנה היא כי העורר כלל לא נכח בפגישות עם המתלונן. בהקשר זה נטען כי המתלונן לא הזכיר את שמו של העורר (להבדיל משמו של דטו), אלא לאחר שהחוקר שם את השם יוסי בפיו במהלך החקירה. עוד נטען כי בכתב האישום לא צוין מועד ומיקום מסירת התשלום על-ידי המתלונן, דבר השולל מהעורר את האפשרות להעלות טענת אליבי.

אשר לאישומים 2 ו-4 נטען כי אין מתלוננות ("המשטרה הפכה להיות המתלוננת") וכי מדובר בזוטי דברים, כאשר באישום השני מדובר במכרה קרובה של העורר שמסרה בעדותה כי האירוע אינו פלילי, ובאישום הרביעי, עולה מהתיעוד על תיקון הדלת שמדובר בנזק קל שגובהו לא עלה על 450 ₪.

4. ביום 21.9.2016 ניתנה החלטתו של בית משפט קמא מושא הבקשה דנן, בגדרה הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים. בית המשפט מצא כי קיימת תשתית ראייתית לכאורה להרשעת העורר בעבירות המיוחסות לו. בהתייחס לאישום הראשון תיאר בית המשפט את עדותו של המתלונן וקבע כי הגם שלא הופעלה כלפיו אלימות, "ברור מקריאת התמונה בשלמותה כי פעולת התשלום הינה פועל יוצא של דברי איומים שקדמו לכך". כן צוין כי ישנן עדויות נוספות (מפי רעיית המתלונן, הוריה, ועובד של המתלונן) התומכות בנקודות שונות בעדותו של המתלונן. הטענות כנגד אופן עריכת מסדר הזיהוי נדחו, תוך שצוין כי נערך מזכר מפורט בעניין וכי המסדר נערך בשלב בו החקירה הייתה סמויה. בנוגע לאישומים 2 ו-4 צוין כי מאחר שתועדו במצלמות אבטחה, די בתיעוד זה כדי להקים תשתית ראייתית לכאורית.

אשר לעילת המעצר קבע בית משפט קמא כי די בקיומה של תשתית ראייתית לכאורית לעבירה של סחיטה באיומים
עמוד 2

כדי לבסס את עילת המסוכנות, וכי עילה זו מקבלת משנה תוקף נוכח עברו הפלילי של העורר והאישומים הנוספים המלמדים על התנהגות אלימה "הן כלפי רכוש והן כלפי אדם".

5. מכאן הערר שבפני בגדרו מלין העורר הן על הקביעה כי ישנן ראיות לכאורה והן על כך שלא נבחנה חלופת מעצר. העורר חזר על הטענות שלעיל בדבר החולשה הראייתית והוסיף כי לא היה מקום להסתמך על עדות רעיית המתלון, שכן עדותה הינה עדות מפי השמועה. כן הרחיב העורר טענותיו בנוגע לאי זימונו של סניגור למסדר הזיהוי. במישור העקרוני נטען כי אין לתת יד לתפיסה לפיה "עורך דינו של 'חשוד' גם הוא 'חשוד' ולפיכך יש לסלקו מהליך החקירה" ואילו במישור הקונקרטי נטען כי מסדר הזיהוי נערך לאחר שבוצעו פעולות גלויות כך שאין לומר כי חקירה סמויה היא שהצדיקה את עריכת המסדר בהיעדר סניגור. נטען כי נוכח הפגם שנפל במסדר הזיהוי, ובהיעדר קיומה של ראייה נוספת להוכחת מעורבותו של העורר באישום זה, יש לקבוע כי עוצמת הראיות בתיק מצדיקה חלופת מעצר.

דיון והכרעה

6. על מנת לבחון את טענות העורר בנוגע לאישום הראשון, המתמקדות כולן בעצם קשירתו למקרה, מצאתי כי נכון יהיה לפרוס את השתלשלות פעולות החקירה שנעשו במסגרת חקירת אישום זה.

(-) ראשיתה של החקירה במידע מודיעיני לפיו דטו סוחט את המתלון במטרה לקבל דמי חסות. בעקבות המידע, זומן המתלון והתייצב בתחנת המשטרה בבוקרו של יום 31.7.2016. תחילה נערך למתלון תשאול על-ידי שני חוקרים, בסיוע מתורגמנית, אשר תועד בהקלטה. מאחר שהתרגום לא היה מן המושפדים, השיחה התנהלה בעברית, אנגלית וצרפתית לסירוגין וניכר, כטענת העורר, כי היו קצרים בתקשורת (מזור לתרגום הלכתי בזמן אמת נמצא מאוחר יותר בתרגום חיצוני שנערך להקלטה, באמצעותו ניתן להתרשם במישרין מדברי המתלון). החשוב לענייננו הוא כי לאורך כל התשאול מתייחס המתלון בדבריו אל דטו כדמות הפעילה וכמי שעמו התקיימה האינטראקציה – הוא שהציב בפני המתלון את דרישת התשלום, הביע כעסו כשהמתלון סירב תחילה, מי שהתשלום נמסר לידיו, וכדומה – הגם שאנשים נוספים התלוו אליו. לדבריו, בפגישה הראשונה דטו הגיע למשרדו מלווה בשלושה נוספים, בפגישה השנייה התלוו לדטו שניים נוספים, ובפגישה השלישית התלוו אדם אחד. כשהמתלון נשאל בנוגע לאותם "מלווים" השיב כי הם לא דיברו איתו וכי "הם אף פעם לא נתנו לי את השמות שלהם".

(-) לאחר התשאול, בהמשך אותו יום, נגבתה עדות מהמתלון בסיועה של מתורגמנית (כעולה ממזכר שערך החוקר, גביית העדות לא הוקלטה מאחר ששכח להפעיל את ההקלטה). גם במסגרת עדות זו עולה מדברי המתלון כי דטו עמד בחזית. לדבריו, דטו לא הציג את עצמו, אך כשבוע לפני כן שמע על "קבוצה שיצאה מהכלא" אשר "מחפשת צרפתים", ובהתאם לתיאור הוויזואלי שנמסר לו על דטו, ידע לזהותו ("הוא גדול נראה חזק הוא גרוזיני"). כשהתבקש לתאר את מי שנלוו לדטו מסר כי "היה עוד אחד קטן אבל נראה חזק ללא שיער, נראה גרוזיני" ואחד נוסף, לגביו ציין כי לא דיבר, נראה "ישראלי קלאסי צבע עור חום". אשר למפגש השלישי ציין כי נלווה לדטו אחד נוסף שהיה בפגישות הקודמות. עוד ציין המתלון כי ערך חיפוש באינטרנט בנוגע לדטו וכי ראה תמונות "אבל אני לא חושב שזה היה הוא". תמונתו של דטו הוצגה בפניו במהלך גביית העדות והוא אישר כי עליו הוא מדבר.

בהמשך העדות מופיע שמו של העורר לראשונה. למען שלמות התמונה אביא את חילופי הדברים הרלוונטיים:

ש: האם ביחד עם דתו הגיע בחור ששמו יוסי?

ת: כן

ש: למה לא סיפרת עד עכשיו?

ת: אתה מבין שאני מפחד

ש: איך אתה יודע שקוראים לו יוסי?

ת: אני שומע מאנשים דתו ויוסי

ש: אז איך ידעת שיוסי עומד מולך?

ת: אני לא יודע על בטוח

[...]

ש: כמה פעמים ראית את יוסי?

ת: כל הפעמים שראיתי את דתו.

ש: איך הוא נראה?

ת: הוא לא גבוה אבל בריא יש לו שיער קצר הוא גרוזיני.

[...]

ש: האם ידוע לך מה הקשר של יוסי לדתו?

ת: הם אחים אני יודע את זה מסיפורים.

(-) במקביל, נגבתה עדות מרעייתו של המתלונן שעבדה אף היא במשרד ונכחה כאשר דטו ומלוויו הגיעו למקום (אך לא בשיחה שהתקיימה בינם לבין המתלונן). היא עזבה את המקום שעה שהשיחה התקיימה ולאחר מכן התקשרה למתלונן לשאול על פשר הדברים. לדבריה, המתלונן סיפר לה "שהבחור הגדול והמפחיד אמר שקוראים לו דטו והיה שם עוד אחד שדומה לו רק קצת קטן יותר וששמו יוסי והאחרים לא אמרו איך קוראים להם". היא סיפרה כי נכנסה לאינטרנט וראתה תמונות של דטו וכתבות, וכשהוצגה לה תמונתו אישרה כי אותו ראתה. כשנשאלה האם תוכל לזהות את השלושה הנוספים שהתלוו לדטו השיבה: "אני ממש לא יכולה, רק את דטו אני יכולה כי הוא ממש גדול והיה לו פרצוף ממש מפחיד ומיוחד".

(-) בחלוף כשעה נערך מסדר זיהוי תמונות למתלונן ולרעייתו, בנפרד אך בזה אחר זה, אשר תועד במצלמה. במסדר הזיהוי הוצגו שמונה תמונות. תמונתו של העורר סומנה "4" הן במסדר שהוצג למתלונן והן במסדר שהוצג

לרעייתו. שניהם הצביעו בלי היסוס עליה.

(-) בשבועיים העוקבים נגבו עדויות משלימות מהמתלון ורעייתו. בעדות מיום 1.8.2016 נשאל המתלון כיצד ידע בשלב הראשון מה שמם של האנשים והשיב: "יוסי אמר שקוראים לו יוסי לגבי דתו כולם ברחוב מדברים עליו שהוא ג[ד]ול ואז הבנתי שזה הוא". בעדות מיום 9.8.2016 מסר המתלון כי "מי שדיבר רוב הזמן זה דתו ויוסי". בנוסף, נגבו עדויות מהורי רעיית המתלון ומאחד העובדים במשרדו של המתלון שהיה במקום בפגישה הראשונה, אך מסר כי נוכח חלוף הזמן לא יוכל לזהות את מי ששוחחו עם המתלון.

7. מן התיאור שלעיל עולה כי בתחילת הדרך, המתלון הזכיר רק את שמו של דטו כמי שדיבר איתו וכי המלווים (ולמעשה גם דטו) לא ציינו בפניו את שמותיהם. עם זאת, בהמשך, ומבלי שנעלם מעיני כי השם יוסי הועלה על ידי החוקר, מוסר המתלון כי הן דטו והן העורר הם שדיברו עמו וכי העורר ציין בפניו את שמו (ובמקום אחר כי ידע שזה שמו כיוון ששמע עליו מאנשים). עם זאת גם במסגרת זו מסתייג המתלון ומציין כי לא יודע זאת "על בטוח".

אציין כי בא-כוח העורר ביקש להיבנות מתיאור העורר על-ידי המתלון כאדם קטן, בטענה כי העורר שגובהו 1.68 מ' "לא יכול להיקרא בשפה שלנו קטן". בטענה זו אין ממש שכן ברי מקריאת מלוא התיאורים שמסר המתלון כי הדברים נאמרו על רקע תיאורו החזותי של דטו, שגובהו, לדברי המתלון, "שני מטר". מכל מקום ברי שגם בתיאור החזותי אין די, ובנקודה זו אפנה למסדר זיהוי התמונות שנערך למתלון ולרעייתו.

8. אף אם יש טעם מסוים בטענות הנוגעות להיעדר נוכחותו של סיגור בעת עריכת מסדר הזיהוי, אציין כי בשלב זה החקירה עדיין הייתה סמויה נוכח החשש כי העורר ואחיו ישבשו הליכים ויתאמו גרסאותיהם, וכי מסדר הזיהוי שנערך תועד באמצעות סרטון המאפשר, במידה רבה, להתרשם מתקינותו.

ובכל זאת, טען בא-כוח העורר כי אין די בתיעוד כדי להבטיח שהמתלון לא ציין בפני רעייתו כי תמונתו של העורר סומנה "4". לא מצאתי כל אחיזה לטענה זו, ואסביר. עיון בחומר החקירה מלמד על חששו העמוק של המתלון מפני הנאשמים, בגינו נמנע מלכתחילה מלהגיש תלונה, ובהמשך נרתע משיתוף פעולה עם המשטרה עד כדי סירוב לחתום על תמונתו של דטו שהוצגה בפניו. דומני כי בנסיבות אלה קשה עד מאוד לקבל טענה לפיה פעל בצוותא חדא עם רעייתו כדי להפליל את העורר.

מכל מקום, כפי שכבר נקבע בפסיקה לא אחת, "היעדרו של סגור בעת עריכת מסדר התמונות יכול לפגום במשקל הראיה, אך אין בו כדי לפסול את המסדר כולו ואין הוא מאיין את מסדר הזיהוי" (בש"פ 8053/09 נגר נ' מדינת ישראל, פס" 14 (29.10.2009); בש"פ 10777/05 פלוני נ' מדינת ישראל, פס" ג' (27.12.2005); בש"פ 8649/05 זלצמן נ' מדינת ישראל (7.10.2005)).

9. אם קיים חשש כלשהו בנוגע לזיהוי העורר במסדר הזיהוי מקורו באפשרות שהמתלון ורעייתו נחשפו לתמונותיו במסגרת החיפוש שערכו באינטרנט. אך הספק המתעורר לכאורה בגין אפשרות תאורטית זו נכון בעיקר לרעייתו של המתלון, שנכחה רק בתחילת המפגש הראשון, בעוד המתלון פגש בעורר, לדבריו, שלוש פעמים. כך או אחרת, אין באפשרות זו כדי לפגום במשקל שיש לתת לכך שהן המתלון והן רעייתו הצביעו על העורר מבין שמונת המצולמים שדמו זה לזה במידה ניכרת (בתווי הפנים, צורת השיער, גוון העור וכדומה).

10. על רקע זה אני סבור כי בשלב זה יש די ראיות לכך שהעורר לקח חלק במפגשים עם המתלונן ושתיקתו של העורר לאורך חקירותיו כמוכן שאינה מסייעת בידי להגיע למסקנה אחרת. יחד עם זאת, ראיות אלה מצביעות לכאורה על מעורבות מוגבלת מצידו באינטראקציה עם המתלונן, שנעשתה בעיקרו של דבר על-ידי דטו.

11. מכאן לשאלת קיומה של עילת מעצר.

בעניין זה, חרף התרשמותי שלעיל לפיה חלקו של העורר במעשים התמצה בעיקר בהתלוות לדטו, שותף אני למסקנתו של בית משפט קמא לפיה ישנה מסוכנות וישנו חשש לשיבוש הליכים. על אופייה המיוחד של עבירת הסחיטה באיומים של דמי חסות, עמד בית משפט זה לא אחת, וכך, בין היתר, ציינה השופטת דורנר בבש"פ 2589/98 מדינת ישראל נ' סוחרוקוב (27.4.1998):

"עיסוק בפעילות זו - גם כחבר מן השורה הנקרא אל הדגל לסירוגין - מקים מעצם טבעו סיכון ממשי ביותר, של נקיטה בצעדים להשפעה על עדים מצד אחד ושל השתלבות מחודשת, לאלתר, באותה פעילות חמורה של סחיטת דמי חסות מצד שני. עוצמתו של סיכון כפול-פנים זה ואופיה של התוצאה החמורה הכרוכה בהתממשותו, דוחים חלופת מעצר מכל סוג ומחייבים החזקה במעצר דוקא עד תום ההליכים".

ראו גם: (בש"פ 1693/03 מדינת ישראל נ' אבו עיסא (5.3.2003); בש"פ 10290/08 אזולאי נ' מדינת ישראל (16.12.2008); בש"פ 1196/13 עואד נ' מדינת ישראל (20.2.2013)). ואכן, הפסיקה חזרה והדגישה כי עבירות של איומים וסחיטה "מלמדות מעצם טבען על חשש לשיבוש הליכי המשפט ועל מסוכנותו של הנאשם" וכי על-פי רוב, עבירות אלה אינן מתאימות לחלופת מעצר בשל הפוטנציאל הטמון בהן להטלת אימה על העדים (ראו, לדוגמה, בש"פ 3680/15 מרעי נ' מדינת ישראל פס' 11 והאסמכתאות שם (4.6.2015)).

הגם שדטו הוא הדמות העיקרית בסיפור, אין לבטל גם מתרומתה של התלוות למבצע העיקרי של עבירה מסוג זה ביצירת ההרתעה הנדרשת לשם השגת מטרת הסחיטה. אזכיר כי על פי המתואר בכתב האישום, מעשי הנאשמים אכן הניבו פרי בדמות תשלום מזומן של 15,000 יורו, ואף גרמו למתלונן לסגור את משרדיו ולהעתיק את מקום מגוריו מחשש שלא ירפו ממנו.

12. בית משפט קמא לא הורה על עריכת תסקיר בעניינו של העורר, ולא בכדי, נוכח עברו הפלילי הכולל עבירות נשק (האחרונה בהן משנת 2014), הפרעה לשוטר ואיומים, שבצירוף העבירה הנוכחית המיוחסת לו, מעיד על מסוכנותו. אציין כי לאחר צפייה בסרטונים המתעדים את העבירות הנוספות המיוחסות לעורר (תקיפה סתם והיזק בזדון) לא מצאתי להרחיב באישומים אלה משהתרשמתי כי אין בהם, כשלעצמם, כדי להקים עילת מעצר, ודומה כי האישום הרביעי אף גובל בזוטי דברים. עם זאת, הסרטונים מלמדים על דרך התנהגותו והתנהלותו של העורר, שנוכח כוחו ועוצם ידו, דומה כי "נדהם" מכך שפקידת קבלה מהינה לעכב בעדו.

13. סוף דבר. הערר נדחה בזאת.

ניתנה היום, ב' בחשון התשע"ז (3.11.2016).

ש ו פ ט
